energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.		Asiakirjan päivämäärä on:	08.10.2025
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.		Dokumentet är daterat:	08.10.2025
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.		The document is dated:	08.10.2025

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Fanny Hovi
Pvm / Datum / Date: 08.10.2025

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi
Pvm / Datum / Date: 08.10.2025

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) The signed document follows on the next page >

Eduskunnan talousvaliokunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 107/2025 vp)

Energiaviraston lausunto talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä 107/2025 vp

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt 30.9.2025 sähköpostitse Energiavirastolta lausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 107/2025 vp). Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa ja esittää seuraavaa.

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista (950/2012) siten, että sähköverkkomaksuja korotettaisiin. Sähköverkkomaksuja on tarpeen korottaa vastaamaan Energiaviraston kasvaneita kustannuksia sähkömarkkinoiden valvonnassa.

Energiaviraston toimeenpanema sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta rahoitetaan pääosin valvonnan piiriin kuuluvilta perittävillä lupamaksuilla sekä sähkö- ja maakaasuverkkomaksuilla. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksuja kerätään sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain mukaisesti. Energiavirasto laskuttaa sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja maksut ohjautuvat Valtiokonttorille talousarviomomentille 11.19.10 Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu.

Sähköverkkomaksujen nykytaso

Sähkön jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksu on nykyisin 1,7 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 7 000 euroa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu on 750 000 euroa. Maksuja on viimeksi korotettu 1.1.2024 voimaan tulleella lakimuutoksella.

Energiavirasto on kerännyt sähkö- ja maakaasuverkkomaksuja vuonna 2020 3,91 miljoonaa euroa, vuonna 2021 4,00 miljoonaa euroa, vuonna 2022 5,14 miljoonaa euroa, vuonna 2023 4,87 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 4,99 miljoonaa euroa.

Energiaviraston lisääntyvät tehtävät

Sähköverkkomaksujen korottaminen liittyy työ- ja elinkeinoministeriön asettaman suurjänniteverkkotyöryhmän ehdotusten pohjalta laadittuun hallituksen esitykseen 45/2025 vp, jonka eduskunta on 7.10.2025 hyväksynyt (muutettuna). Kyseisen hallituksen esityksen päätavoitteena on uudistaa sähkömarkkinalakia lisääntyvän sähköntuotannon ja kasvavien kulutuksen kuormien integroimiseksi entistä

sujuvammin ja kustannustehokkaammin kantaverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon ja panna täytäntöön sähkömarkkinadirektiivin (EU) 2019/944 muuttamisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1711 mukaiset säännökset joustavista liittymissopimuksista.

Suurjänniteverkkotyöryhmän ehdotusten pohjalta laadittuun hallituksen esitykseen sisältyy Energiavirastolle osoitettuja lisätehtäviä erityisesti liittyen joustavien liittymien sääntelyyn, verkonhaltijoiden kehittämisvastuun valvontaan sekä tiettyjen lupahakemusten käsittelyyn. Yhteensä lisääntyneiden tehtävien lisäresurssitarve on noin viisi vakituista henkilötyövuotta. Energiavirasto korostaa, että Energiavirastolla on pitkä kokemus energia- ja ilmastolainsäädännön toimeenpanosta sekä realistinen näkemys siitä, mitä muuttuvan ja uuden sääntelyn kustannustehokas toimeenpano vaatii. Energiavirasto korostaa, että lisäresurssien tarve on arvioitu sillä oletuksella, että lisääntyvät tehtävät toimeenpannaan virastossa mahdollisimman tehokkaasti.

Noin puolet Energiaviraston lisääntyvistä tehtävistä voidaan rahoittaa lupapäätösten hakemusmaksuilla. Hakemusmaksuista säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti tarkemmin työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella. Muiden edellä mainittujen tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit on tarkoitus rahoittaa myöntämällä Energiavirastolle 200 000 euron vuotuinen lisämääräraha. Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2026 (HE 99/2025 vp) Energiaviraston toimintamenojen määrärahaan on esitetty 200 000 euron lisäystä suurjänniteverkkotyöryhmän raportin mukaisten sähkömarkkinalain lisätehtävien toimeenpanoa varten.

Esitys maksujen muuttamisesta

Hallituksen esityksen mukaisesti jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksu olisi 1,8 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 7 000 euroa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu olisi 760 000 euroa.

Hallituksen esityksen mukaan lakiehdotuksen toteutuminen nostaisi sähkö- ja maakaasuverkkomaksujen tuottoa alustavasti arvioiden noin 240 000 euroa.

Energiavirasto toteaa, että sähkö- ja maakaasuverkkovalvonnan tarvitsemat resurssit on kyettävä rahoittamaan valtion sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista saamin tuloin. Suurjänniteverkkotyöryhmän ehdotusten pohjalta laadittuun hallitukseen esitykseen sisältyvien lisätehtävien myötä kohoavat valvonnan kustannukset toteutuvat Energiaviraston toimintamenomomentilla 32.01.09. Muuttamalla sähköverkkomaksujen määräytymisperustetta hallituksen esityksessä mainitulla tavalla valtio saa kerättyä kohonneita kustannuksia vastaavat tulot valvottavilta yrityksiltä ja valvonnan kustannusvastaavuus säilyy. Jos korotusta ei tehtäisi, tulisi valtion kyetä rahoittamaan valvonnan kohonneet kustannukset muulla tavoin.

Jakelu Eduskunnan talousvaliokunta (vain sähköpostilla): TaV@eduskunta.fi